

Säg inget, jag tror jag förstår

Gestaltningar av historier, situationer och upplevelser som överskrider det vardagliga eller uppenbara är något som förenar verken i utställningen *Säg inget, jag tror jag förstår*. Här framträder en tilltro till bilden och berättelsen som vägar till kommunikation. Det fysiska verket, med sin tillkomsthistoria och det sätt på vilket det kommer betraktaren till mötes, står i förgrunden. Snarare än att ta undersökningar av begrepp och teorier som sin utgångspunkt har många av utställningens deltagare valt arbetsformer som givit utlopp för impulser och inre bilder som tagit gestalt under själva arbetsprocessen.

Utställningen har lånat sin titel från ett utsnitt ur Eva Runefelts dikt "Den myllrande fulla frånvaron", publicerad i samlingen *En kommande del av livet* (1975). I strofen gestaltas med ett språk som på samma gång är abstrakt och djupt förankrat i sinnliga upplevelser ett möte: "Snuddar beröringen när du går under den / sätts i rörelse / Jag tar tag / när du blir rädd för det vinande ljudet / Den rör sig så fort / Säg inget, jag tror jag förstår ändå."

I många av utställningens verk märks en strävan mot att låta mötet med betraktaren – den symboliska beröringen – bli öppet och förutsättningslöst. Inte öppet på så sätt att betraktaren bjuds in att fysiskt omforma själva föremålet eller bilden, men i betydelsen att verket pekar mot ett erfarenhets- eller känslomässigt område vars gränser inte är givna. Det finns en dragningskraft mot det gåtfulla och okända. Motiven nalkas och kringströvas i arbetet snarare än underkastas en systematisk bearbetning.

Kanske kan man här tala om de cirklande, sökande rörelserna som en övergripande konstnärlig metod. Som i Jennie McMillens broderier, där människor och djur rör sig genom collageliknande landskap som för samman texter med byggnader, sjöar, bergsformationer och meteorologiska scheman. Betraktaren dras in i bilden på ett vis som man kan ana liknar det sätt på vilket konstnären själv utforskat motivet. Något händer när bild läggs till bild. Detaljerna upprepas, förskjuts och får se sina inbördes relationer ständigt förändrade. Även i Saga Norbergs *Lapptäcke* möter vi repetitionen och förskjutningen som kompositionsprinciper, men här är det en detaljbild av ett mänskligt ansikte som mångfaldigas, som för att säga att ett ansikte också kan vara många andra.

Jennifer Forsbergs låter i skulpturgruppen *Liksom du liksom jag* två oformliga, korvartat utpressade högar ta formen av hemlighetsfullt glödande ljus- eller värmekällor. Avföring, gigantiska gräddkluttar, eller skyddande boningar? Verket spelar på vår vilja att känna igen och förstå, att sätta ord på det vi ser, men erbjuder inga enkla ledtrådar och drar mer mot det absurda än det begripliga. Ett annat slags absurdism finns i Jimmy Stambrandts figurgrupper, där kroppar och maskindelar löper in i varandra, vilt muterande, till synes varken organiska eller maskinella utan ockuperande en plats någonstans mittemellan. Ida-Lovisa Rudolfsson skapar med *Någonstans där ovanför allt annat* en tablå över naturen och dess fenomen som betonar det intima och hanterbara samtidigt som den öppnar sig mot det fantastiska.

I Anna Bärnskogs keramik poängteras upplevelsens flyktighet, med referenser till former och strukturer i naturen som kommer oss till mötes som flimrande, föränderliga bilder. Blanka glasyrer med associationer till vattenytor understryker det spegelartade i arbetet, något som ytterligare förstärks genom de inkorporerade fotografierna och deras samspel med de keramiska objekten. Jenny Klemming visar en grupp smycken, några av dem knotiga och bångstyriga, en del tunga, andra lättare och mer uppbrutna, alla med synliga spår av de processer som lett fram till det slutliga resultatet. De färdiga smyckena bär fram en berättelse om arbete, men antyder också möjligheten av att arbetets processer kan komma att fortsätta – smyckena har ett livsspann "helt skilt från mitt", som konstnären själv kommenterat. Också i

Anna Unsgaards smycken kommer betraktaren ofta nära själva arbetet; vi kan följa hur trådar omsorgsfullt flätats samman, strukturer växt gradvis och de slutliga formerna får sina innebörder i interaktion med varandra. Tillsammans låter sig dessa smycken läsas som en karta, men terrängen de återger tillhör inte en värld vi ögonblickligen kan känna igen.

I en diskussion kring utställningens verk kan det påpekas att de i flera avseenden skiljer ut sig från den rörelse mot vardagen och hemmet som kunnat ses inom konsthantverket under de senaste åren. Många konsthantverkare har intresserat sig för bruksföremålen och vardagsbestyren, ofta med fokus på de relationer vi skapar till våra ägodelar och de roller de spelar i våra liv. I vissa fall har detta lett till ett pånyttfött intresse att producera bruksgods, i andra har det tagit formen av bild- och skulpturmässigt betonade återgivning av de ting som står oss nära. Vardagen som motiv och undersökningsområde för konsthantverket har också getts en gedigen teoretisk grund i Louise Mazantis uppmärksammade doktorsavhandling *Superobjekter: en teori for nutidigt, konceptuelt kunsthåndværk* (Danmarks designskole 2006). Den stora skandinaviska utställningen *Hverdagsliv* (Nordenfjeldske kunstindustrimuseum, Trondheim 2007) är ytterligare ett exempel på hur man på en institutionell, akademisk nivå kommit att identifiera vardagstematiken som en central del av det samtida konsthantverket.

Konsthantverkarna i *Säg inget, jag tror jag förstår* orienterar sig överlag mot en annan tematik, mer koncentrerad på det föreställda än på det vardagligt upplevda. Drömmen, fantasin och historieberättandet blir här en självklar aspekt av arbetet med konsthantverkets material och tekniker. Snarare än att betona bruket och det vardagliga ger verken en bild av konsthantverket som en praktik med kraft att gå utöver det välbekanta och omedelbart igenkännbara. I flera av verken kan man också skönja en avvaktande hållning mot de konstnärliga strategier som bygger på skapandet av effektiva, tydliga kontraster. I stället märks ett sökande efter mer tvetydiga relationer mellan föremål, former och material. Man kan hävda att denna tvetydighet också är kännetecknande för konsthantverket på en generell nivå; området har tvärtom vad många hävdar idag aldrig låtit sig sammanfattas med en enkel formel eller omslutits av entydiga gränser.

Av utställningens deltagare är tre studenter vid Högskolan för design och konsthantverk vid Göteborgs universitet: Jenny Klemming, Jennie McMillen och Ida-Lovisa Rudolfsson. De fem övriga – Anna Bärnskog, Jennifer Forsberg, Saga Norberg, Jimmy Stambrandt och Anna Unsgaard – är alumner från samma skola. Utställningen är producerad av Högskolan för design och konsthantverk i samarbete med Kulturhuset.

Text av Love Jönsson, utställningens curator